

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

8 de Cessione bonorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

res debitoris, nulla in corpus animaduersio foret: nam pecuniæ creditæ bona, non corpus dixere obnoxium. In vltimo tamen erat illis, defunctorum corpora vnguentis delibuta, ac si viui essent creditori oppignorare, & super iis senerari, magno dedecore eorum qui constituta die non redissent: non permittebant autem pro vsuris in carcerem duci, vel pro mutuo, *trad. Diodor. Siculus lib. 2. Biblioth. cap. 3.* nec corpus addici creditori. Placuit etiam curiæ Parisiensi 19. Aprilis 1550. non licere creditoribus prehendere debitores cum ignominia, vel ideo posse rursus alligari, nec efficere posse in carcerem ita reuincos duci, nec prehendi alterius quam sui iudicis auctoritate: & qui secus faxit, damnum, & quanti debitoris interfit rependere teneatur, *Pap. ius, lib. 18. Rhapso. arresto. tit. 5. arresto 5.* Item, ne is qui carceribus ex sigillo Parisiensis vel Montispessali curiæ, alibi carceribus mancipetur, quam loci sui domicili, neque inde alio transferatur, *arresto 1551. 21. Nouembr. Papius vbi supr. arresto 6.* Baldus quoque notat in *leg. apertissimi, C. de iudic.* non ideo suspectum haberi de fuga debitorem, quod talem esse iurauerit creditor. Et Angelus, non sufficere suspitionem de fuga, nisi concurrant cum illa lex, *Ang. in l. si ab arbitro, §. qui ex causis, qui satisdat. cogant. P.* Nempe quod constat de debito, eoque liquido, *leg. 1. de pradiis decur. lib. 10.* quod probetur suspitio per duos testes summarie: tertio, quod suspitio nuperrime orta sit, quæ non fuerit tẽpore debiti. Nam qui alienigenæ primo mutauit, & postea eundem, vt alienigenam suspectum facit, non auditur, *Bald. in l. §. qui de bon. auctior. iud. poss. C.* Quarto, item si tempore contractus erat diues, nunc pauper, non etiam si pauper cum contraheret, *dist. l. si ab arbitro, §. qui ex causis, vt item l. qui bona, §. de illo, de damno infecto.* Quinto, vt non habeat immobilia vbi habitat, aliter contra, *l. sciendum in primis, §. §. possessor, qui satisd. cogit.* Sexto, quod statim vbi sciuerit suspectum creditor debitorem petat in carcerari: nam si diu taceat, non licet, *l. si creditores de priuileg. credit.*

De Dilationibus solutionis mutui, & aliorum debitorum.

Cap. 7.

- 1 Debitoribus qua quando datur, & cur a iudice dilatio.
- 2 Annale quid debitorum.
- 3 Quinquennale debitorum quid, & quando datur, & eius vis.
- 4 Cedere bonis non potest, qui impetrauit quinquennale inducias.
- 5 Cessio bonorum non potest impediri a creditoribus.
- 6 Bancharii seu mensarii solum vertentes, non viuunt beneficio quinquennalis dilationis, vel cessionis.
- 7 Dilationis biennalis, vel quinquennalis moratoria causa.
- 8 Creditoris officium Christianum.

Iudex ¶ qui medius est inter instantiam seu persecutionem debitorum, & moram debitorum, sua sententia statuit solutionis terminum, & dilationem debitori concedit ex æquitate, vt possit pecunia facilius cogi, & minori cum incommodo danturque vel decem dies, *l. si debitor de iudicis, P.* vel aliud tempus, prout ratione personarum, summæque, *leg. 2. §. in l. debitoribus, de re iudicata, P. l. promissor, de constitut. pecun. P. gloss. in §. si de mutui, si in glo. in §. omnis stipulatur in verbo confessum, de verborum obligation. interdum quad. imette, leg. 2. §. 3. de vsu rei iud. C. ca. querenti, ca. 26. de offic. iud. delegat. lib. 1. P. tit. 29.* quod datur a tempore condemnationis & sententiæ, si ab eo non sit prouocatum: & si prouocatum, a die constitutionis, *leg. 2. de vsu rei iud. P.*

¶ Interdum ¶ annus, cum causæ rament cognitione, *dist. cap. querentis.* & quinquennium aliquando datur, sed volentibus creditoribus, vel maiori eorũ numero. ¶ Nam ¶ quinquennium petitur, cum debitor paratus est vel bonis cedere, vel inducias quinquenni postulat, quibus pendentes & debito es in eodem statu manent, vt non possint villo modo a creditoribus molestia affici, vel in ius vocari, vel in carcerem manent & iura creditorum in eodem quoque, vt omnis præscriptio aduersus eos suspendatur. Proinde omnes creditores debitoris, qui quinquennium petit vel cessionem offert, vocandi sunt antequam concedatur, *leg. fin. qui bonis cedere possunt, lib. 7. C. tit. 7. 2.* a iudice alterum eorum. Solebant olim in Gallia, eius rei gratia, im-

petrari co dicilli seu literæ ab officina æquitate seu regia cancellaria, dicebantur literæ annales, & quinquennales. Placuit tamen Principi in comitiis Aureliacensibus, non esse opus remedio illarum literarum, nec amplius a cancellaria impetrandas: sed iudices ordinarios per supplicationem petentis, vocatis creditoribus, & consensu illorum secundum iuris regulas exquisito, causa cognita concedi oportet, statueri posse, in comitiis Aureliacensibus, *art. 61. constitut.*

¶ Expedi autem ¶ creditoribus potius inducias concedere, quam cessionem admittere: eo quod inducias quinquennales concedendo, iam renuntiasse censentur beneficio cessionis debitorum, vt nec elapso quinquennio eo vti possint, sed carcere concludantur, *gloss. fin. in leg. fin. C. qui bon. cedere possunt.* Quæ sunt autem cessionis beneficia, intelliges Deo iuuante, ex illis quæ in cessione bonorum dicemus.

¶ Ceterum ¶ in electione debitoris est, vel vti quinquennali dilatione, vel cessione: quo fit, vt si creditores offerant petenti cessionem, vel inducias quinquennales, vel velint super debitorum componere, debitor: inuitus non cogatur voluntate cessionis abire, sed nolentibus creditoribus admittatur. *Sabotus, in leg. final. Cod. qui bon. cedere possunt, Angel. Aretin. in §. fin. de action. num. 8. per l. 1. Cod. qui bon. cedere possunt.* ¶ Existat ¶ constitutio Caroli quinti Cæsaris in comitiis Augustæ Vindelicorum habita anno domini 1548. *art. 22.* edita in odium mensariarum, qui cum fraude & periculo multo: um sedes vertunt, dicuntur *faire Banqueroute*: contraque infitores vel negotiatores dolosos, qui consulto, sine infortunio, magno republice detrimento, & creditoribus fraudant, & confugiunt in alteras nationes: qua statutum, vt comprehendantur, carcereque castigentur vt fures, & respondeant creditoribus, nulla habita ratione *τὸν ἀδικησάντων λόγων*, id est, vt vulgus loquitur, salui conditus, [*Actiatus enim vult rōs ἀδικησάντων εἶναι esse, quod dicimus saluam conditum, seu fidem publicam esse in auct. de mand. prim. §. sed neque. Actiatus, lib. 7. Parergon. cap. 7. §. lib. 8. Parerg. cap. 2.*] vel fidei publicæ datæ itineris non impediendi: prohibuntque, ne posthac illa moratoria quinquennalia concederentur ab alio, quam a principe Imperatore, qui ante concessionem institueretur a magistratibus locorum vbi habitauerunt isti mercatores, vel institutores qui illi supplicant, & ad inopiam casu feredactos profitentur, de causibus fortuitis: vel nisi alio modo per testes idoneos, de eisdem prius fidem fecerint: alioquin rescripta hæc de re, veritate suppressa, irrita esse.

¶ Et certe ¶ moratorias illas dilationes maiores, iure ciuili impetratas fuisse annotauit, quæ etiam inuito creditore inducias præberent, *l. quoties, 2. de precibus Imperator. offerent. libro primo, C. tit. 22.* Theodoricus Gothorum rex se iudens Fauto proposito, Sipontinis negotiatoribus, qui se dicebant hostium populatione vastatos, concedit priuilegiũ, ne per annos duos continuos a creditoribus possent fatigari: quatenus his inducias & datam possent reparare pecuniam, & aliquatenus debitorum valeat respirare substantia. Quid enim, inquit, proficit debitorum virgere, quando in casum nudatos niitur exgere: quibus, magis prospicimus si ad mutuata sustinendo peuenire faciamus, *Cassiodorus, lib. 2. Variar. epistol. 38.* Asperima in Sardinios lues, plurimum misericordiæ in eisdem tribuit: nam centies festerum pollicitus Cæsar Tiberius, & quantum arario, aut fisco penderent, in quinquennium remisit. *Corn. Tacitus, libro 2. annal.*

¶ Vlpianus ¶ Christiane tradit, creditorem, etsi si sit respública, præbere se debere exactorem non accebum, vel cõmumeliosum, sed modicatum, & cum efficacia benignũ, cum instantia humanam, *Vlpianus in l. si bene collata, §. 3. de vsu, lib. 2. P. tit. 1.* Et prohibita, per Nouellam Valentiniæ Cæsaris exactoribus publicorũ vectigalium, dura exactio a ciuibus velut ab hostibus, statutumque potius iustitia, & misericordione debita finiri, in *Nouellis Valentini excusis cum fragmentis Codicis Gregoriani, Hermogeniani, & Theodosiani, tit. 7. de indulgentiis.*

De Cessione bonorum. Cap. 8.

Lib. 42. P. tit. 3.
Lib. 7. C. tit. 71.

- 1 Cessio bonorum in duplici differentia.
- 2 Cessio bonorum quid erga creditores.
- 3 Quotuplex cum infamia, & sine infamia. Cessionis faciende quid considerandum eod.

4. *Cedenti quare relinquatur.*
Vestis qua relinquenda sit cedenti bonis eod.
 5. *Zona cedentibus bonis quare admittitur.*
 6. 8. *Cedens post cessionem quatenus conveniri potest in postea qua-*
siis.
 7. *Cessionis beneficium, ne conveniatur quis ultra quam possit face-*
re in quaestis postea, non competit contra creditores postea
factos.
 9. *Cedens bonis qua retinere possit bona.*

1. **V**ae sunt species cessionis bonorum: una, dum quis pro de- relicto habet bona sua, & a se abdicat ea mente, vt nolit esse amplius dominus, l. 1. pro derelict. in P. lib. 10. 4. tit. 2. l. si quis vi. §. differentia, de acq. poss. cuiusmodi & sunt cessiones actionum cum in alium iura nostra transferimus, l. penult. & sim. manda. C. nos etiam, de istis libro superiore, ca. 20. de nonationibus. Est & similis illa, de istis libro superiore, ca. 20. de nonationibus. Est & similis illa actori, vt in tributaria actione receptum est, l. iud. §. quod tamen, de tributor. P. l. 4. §. si de alien. iudic. mu. cons. facti in P. Species altera, de qua hic tantum agemus, dum oppressus inopia debitor, cumque facultatibus destituitur, & nihilominus instant creditores & urgent, beneficium hoc habet vltimum a iure concessum, vt bonis suis cedat sponte concessus debitum.

2. **E**st autem ¶ cessio bonorum professio voluntatis, l. in omni 6. qui bon. ced. poss. ¶ debitoris a alienum contentis, l. pen. de cessio. bon. in P. se relinquere bona sua creditoribus, & a se abdicare vt beneficium iuris vsus a molestis eorum eximatur, l. 1. 4. ¶ Cui bon. ced. possunt nou. 135. glo. in l. penult. de cessio. bon. P. glo. in l. 5. qui bon. ced. poss. C. Balan §. fin. de actio. apud Iustin.

3. **D**uplex ¶ & sine infamia, ex iuris communis beneficio, & cum infamia, secundum diuersarum regionum mores, vt paulo post latius dicendum, Deo fauente. Consideramus hic & res, personas, formam cedendi, cuius debiti fieri possit cessio, ob quem finem, & causas & rationes. Cessio bonorum de omnibus bonis fit, vt nec denarium solum debeat debitor sibi retinere, & excutatur omnis res debitoris, vsque ad baculum, & peram, vt scribit Petrus Iacobi, in praxi tit. de cess. bon. & istis retineat denarium, nec cessionem valere tradit Baldus, in l. fin. qui bon. ced. poss. & Iason, in §. fin. num. 27. de actio. relinquuntur tamen cedenti vestes quotidianae, quas deserit secum dum cedit, quemadmodum & damnato ad mortem, l. diuis. de bonis damnator. P. de cuius explanatione vido Celsum Rhodigi. lib. 3. cap. 26. Et haec est communis opinio, quam probat Cynus, in l. 1. qui bon. ced. poss. C. & Imola, in c. Odoard. de solutio. quia nec in obligationem generalem censetur venire vestis, l. obligatio generali. de pign. P. & si debitor ea: cedere cõsideretur, relinquere: eum ei vestis, l. si vi- dum, de re iudicata, in l. 1. verbo vicius, de verbo. sign. P. nec honestum, nec Christianum quoque inferre, cum turpis sit nuditas, l. cum supra, & l. non patim. de cursu publico. lib. 12. C. vide qua dixi de nuditate, lib. 40. Syntaxeon, in pudicitia. Petrus Iacobi tamen tradit, relinquendam esse tantum vestem vilioiorem, & depilem, ceteras cedere creditoribus, qui contendunt de damno euitando, & de recuperatione propriorum, vbi supra. In symbolum quod omnibus bonis se exuerint debitores.

4. **S**oluitur ¶ etiã hodie illis zona, more antiquo signato, quo pontiffimum milites, quicquid haberent aris in zonis ferrent: vnde apud Aulum Gellium, lib. 15. cap. 12. Caius Gracchus, zonas inquit, quas plenas argenti extuli, eas ex protincia inanes retuli. hinc & is dicitur zonam amisisse, qui nihil ex bonis reliqui habet, vt Horatius, lib. 2. Epistol. epist. 2. Ibit eo, quo vis, qui zonam perdidit. Adimuntur ¶ cedenti itaque bona omnia, qua tempore cessionis habet: porro in his qua postea quaesit, ex cessione hoc consequitur beneficium, vt conueniantur debitoribus teneatur, deducto eo quod victui eius necessarium est, ita intelligenda, l. qui bonis de cessio. bon. P. Intro. in d. c. Odoard. Et ita subductis ex postea quaesitis alimentis, omnia creditoribus dantur. Inhumanum namque inquit Iustinianus, §. fin. de actio. vltimum est, spoliatum fortunis suis in solidum damnari, sicut & Venuleius iniquum putat in eum actionem dari, cui bona ablata sunt, in l. si. §. pen. de his qua in fraudem cred. lib. 4. 2. P. tit. 9. Singulare ¶ tamen annotandũ est, nec acquisita post cessionem obnoxia esse creditoribus, si debitor cessionem fecerit infamem, nou. glo. in §. si de actio. si ad pinguorem fortunam peruenerit, vt si nudato ano inleddisset lapidi cedendo, quia iam pro debito ciuili, pœnas videtur luisse corporales, per glo. in ca. siens dignum, §. hi quoque, vers. si habet, de homicid. & in c. peccatum, de reg. iur. in sex.

Quod cõfirmat etiam Guido Papæus, atque tradit hanc formam cessionis infamem esse, decisio. 343. ex consuetudine curiarum Lugdunensium & aliorum locorum. Quod non seruari quidam putant, quod placuerit senatui Parisiensi, aresto lato, 1143. 18. Sept. probat & l. debitoribus, ex quib. caus. infam. irrog. C. cessionem, cum sit beneficium iuris non infamare. Ego vero vel modum infamem cedendi tollendum putarem, vt arbitror sensisse senatum, vel remanente forma infami, creditoribus, sufficere debere, quod ignominia, qua maioris est ponderis omni aere, l. isti quide, quod met. caus. in P. debitoribus affecterint. ¶ Aliud ¶ singulare cõtra cedentes, ne ii vti possint exceptione, ne conueniantur post cessionem ultra quam facere possint, deductis alimentis aduersus eos creditores, cum quibus post cessionem contraxerint, Petrus Iacobi in titulo de cessio. bonorum, argumen. l. ex contractu, de bonis auctior. iudic. possid. C. Quam sententiam probat Iason, Ioannes de Platea, Ioannes Faber, Iacobus Aretinus predicti interpret. ad §. si. de actio. Et argumento esse potest, quod filiusfamilias teneatur & cõueniatur de his, qua contraxit, cum esset in patris potestate, in quantum facere potest in sex casibus, l. qui ponuntur, in l. 2. quod cum eo. P. Et tamen in his qua postea contraxit, in solidum teneatur, l. 3. eod. tit. quod cum eo. P. ¶ Potest ¶ tamen debitor re- nuntiare huic priuilegio cedens, vt possit conueniri ultra quam facere possit, non deducto ne egeat, Bald. l. i. qui bon. ced. poss. C. Guid. Papæus, qua. 211. Aretin. §. fin. de act. ¶ In ¶ cessione bonorum omnium, retinent cedentes bona eis relicta testamento, cum prohibitione alienationis item feuda, nõ tamen vsusfructum eorum, vt notat Baldus in l. 1. versio. numquid ille qui cedit bonis, qui bon. ced. poss. C. quia vsufructuarius vsufructum quantum diu vixerit in alium transferre potest, l. arboribus 17. de vsufruct. lib. 7. P. tit. 1. resolutio tamen iure dantis, & ius accipientis resoluatur, l. lex velligai, de pign. P. l. 8. §. fin. quibus modis vsufruct. amittit. P. l. si propter, C. ne filius pro patre. §. finitur, de vsufruct. In cessione bonorum patris non veniunt bona filiorum, leg. 3. C. qui bon. ced. poss.

De Personis & qui cedere bonis possunt. Cap. 9.

1. *Cedere bonis quis possit.*
2. *Cessio sponte debet fieri.*
3. *Verba temere prolata non semper nocent.*
4. *Cedere non possunt bonis qui non habent bona, nec habere possunt.*
5. *Clericus an possit bonis cedere: & quomodo.*
6. *Bonis cedere an possit miles.*
7. *Scholasticus cedens bonis retinet libros.*
8. *Libri scholasticorum num possunt capi vel retineri pro eorum debitoribus eod.*
9. *Libri scholasticorum non tenentur pro hospitii mercede, eod.*
10. *Libros scholastici boni, tanquam uxorem diligunt, eod.*
11. *Libros scholasticorum comburentes laqueos suscipiunt, eod.*
7. 8. *Conueniri & condemnari qua persona non possunt, ultra quam facere possunt.*
9. *Cedere bonis persona quadam non coguntur, possunt autem se velint.*
10. 11. *Alie etiam si velint, non possunt.*
11. *Argentaria mensa & argentarii vbi Rome, & de fraudibus eorum.*
12. *Mensarii qui eod.*
13. *Collybus collybista, campores eod.*
14. *Taberna argentariae publicae vbi, & a quibus exstructa, eod.*
10. 11. 12. *Banqueroterii a cessione bonorum reiecti & puniti.*
13. *Decedentes bonorum seu prodigi arcentur a beneficio cessionis bonorum.*
14. *Cessio bonorum denegatur prodigiis eod.*
15. *Si oliatoribus.*
16. *Si quibus lex negat.*
17. *Alienigenis in Gallia.*
18. *Deportatis, banntis.*
19. *Voluntarie turpibus.*
20. *Si non placeat iudici.*
21. *Qui contraxit sciens se non esse soluendo.*

In ¶ personis qua possunt cedere constituimus omnem debitorem cedere posse, siue is paterfamilias, siue filiusfamilias sit, l. cum & filiusfamil. 7. C. qui bon. ced. poss. quia filiusfamil. bona habere possunt: qua patri non quaeruntur, vnde & qui habent aliquid cedunt, & qui nihil habent, cuiuscunque sexu, sine, matris,